

A DÉLSZLÁV VÁLSÁG TÖRTÉNELMI GYÖKEREI
I.RÉSZ

TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTŐ A DÉLSZLÁV TÖRZSEK BETELEPEDÉSÉTŐL A MAGYAR HONFOGLALÁSIG

A közelmúltban bekövetkezett délszláv válságok megértéséhez nélkülözhetetlen történelmük elemzése, mert csak múltjukat megértve foghatjuk fel eme tragikus és véres szétválásuk okait. A valamikor "egységes" délszláv népcsoportok több, különböző identitású közösségek válásának ismerete lehetőséget ad, hogy mélyebben megérthessük az identitásból és vallásból fakadó problémákat.

A publikáció betekintést ad, arról hogy milyen tényezők hatottak döntően az "egységes" szláv népcsoport szétválásához valamint azok külön-külön létrejött egyedi identitásához.

A KUTATÁS FŐ OKAI

A honfoglalás óta folyamatosan szoros kapcsolatban álltak és állnak a magyarok a különböző szláv népcsoportokkal. Szomszédos viszonyuknak köszönhetően, hol egymással háborúztak, máshol együtt vonultak csatába egy harmadik fél ellen, de ugyanakkor majdhogynem megszakítás nélkül kereskedtek egymással. Bátran kijelenthetjük, hogy még a háborúk idején is felfüggesztések nélkül folytak az üzleti tevékenységek a két népcsoport között, az egyedüli eltérés legfeljebb a fekete, szürke vagy legális kereskedelemben volt. Csakúgy, mint a múltban ma is lételeme egy állam gazdaságának a szomszédos országokkal való kereskedelem. Ma Magyarországnak három új szomszédos állama lett, akiknek kulturális és civilizációs történelmük különbözik. Ezeknek a délszláv államoknak a jobb megértése, elősegíti úgy a jobb magyar-szerb-horváth-szlovén diplomáciai kapcsolatokat, mint az eredményesebb kereskedelmet.

NYUGAT BALKÁN A SZLÁVOK ELŐTT

A legújabb kutatások szerint a Kelet Balkánon már 12.000 évvel ezelőtt éltek emberek. Ezt a tényt a régmúltban felfedezett boszniai piramisoknál végzett ásatások is bizonyítják. A kutatók elmondása szerint az ott élő lakosok leszármazottai a valamikor illírek voltak, akiknek viszont az albánok vallják magukat.¹

Arról a tényről, hogy az ősidők óta emberek éltek a Balkánon, Borsányi András² is említést tesz a doktori értekezésében, de leírása szerint az ott élő őslakosság i. e. a 2. évezredben eltűnt, mikor a sztyeppi nomádok a Fekete-tenger felől megérkeztek. A térségben az újonnan érkezett népek magukkal hozták a bronzkorszak találmányait és tudományos vívmányait.

Niederhauser Emil a Kelet-Európa története című művében viszont leírja azt a tényt, hogy Krisztus előtt a 2. évezredre tehető vissza a görögök letelepedése a mai lakóhelyükre. Aminek azért tulajdonítunk nagy jelentőséget, mert már i. e. a 14. század környékén a görög utazók említést tettek a Kelet Balkánra betelepülő törzsekről és népcsoportokról, akik közül a Kelet Balkánon letelepedett trákok és a Nyugat Balkánra érkező illíreket voltak a legjelentősebbek.³

Az illíreket úgy ábrázolták, mint törzsekben élő népcsoportokat, akik bronzból készített fegyvereket és páncélzatot használtak. I. e. 1. ezredre élőhelyük már a Duna, Száva és Morava folyó közti területtől egészen az Adriai tengerig húzódtott.⁴

¹ Bosnianpyramid. Elérhető: http://www.bosnianpyramid.com/Excavations_files/BosnianPyramidOfSun.html

² BORSÁNYI A.: Montenegró a függetlenné válás útján, budapest 2003 -5. old.

³ KOCSIS K.:Az etnikai konfliktusok történet-földrajzi háttere a volt Jugoszlávia területén. -56. old.

⁴ WARRANDER G. & KNAUS V.: Kosovo: the Bradt travel guide (2008), -4. old.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

ÚJFALUSI Tamás

Az első jelentősebb illír királyság a Bardhyllus királyság volt, ami Krisztus előtt a 4. században alakult meg. Azonban ez nem tartott sokáig, mert i. e. 358-ban II. Filipp macedón király leverte az illír csapatokat és egészen az Ohridi tóig elfoglalta területeiket. Az illírek egészen Nagy Sándor bukásáig kénytelenek voltak a macedónok oldalán harcolni.

Ugyanakkor nem feledkezhetünk meg a keltákról, akinek leszármazottai még ma is Európában élnek. Ugyanis ők i. e. 500 körül tűntek fel az Alpoktól északnyugatra és a rómaiakon kívül még ők művelték a vasművességet. A tudósok őket is az indo-európai népekhez csoportosítják. Időszámításunk előtt az első században még a Balkánra is eljutottak. Nyelvükből csak néhány hely és személynév maradt fenn, de amit nagy valószínűséggel tudunk, hogy „a –briga vagy a dunum végződésű helynevek erődített településeket jelentettek, az utóbbiból a Balkánon is akad (Singidunum, a mai Belgrád).”⁵ Ennek a ténynek azért tanúsítunk nagy jelentőséget, mert nemcsak településként, hanem már az akkor ott élő népeknek, mint létfontosságú erődített településként létezett Belgrád. Ennek fényében szabadon feltételezhetjük, hogy nemcsak a városnak, de az egész Nyugat-Balkán térség létfontosságú volt az ókori emberek számára, hiszem erődített városokkal, erődítményekkel és várakkal, azok a régiók büszkélkedhetnek, melyeken a történelem során több konfliktus is bekövetkezett.

Az első római csapatok a Balkánra i. e. 229-ben vonultak be, ugyanis a régióban uralkodó illír királyság akkori királynője Teuta a területén átvonuló római kereskedőket támadta. Róma és az illírek közt a háború csaknem 2 évszázadig tartott, mígnem Róma Krisztus után 9-ben végleg meghódította az összes illír tartományt.⁶ Ezzel megkezdődött a tartomány romanizálása. A Rómaiak több római várost, saját telepeseikkel hoztak létre, útvonalhálózatokat fejlesztettek és behozták a térségbe a korszerű földművelést és állattenyésztést.⁷ Mindemellett említésre méltó, hogy magának a tartománynak a nevét az itt élő népcsoportról az illírekről nevezték el, így a tartomány hivatalosan is Illír lett. A leigázott nép romanizálódása olyan sikeres volt, hogy nem sokkal teljes meghódításuk után, már Róma harcosainak nevezték magukat. Lojalitásuk a háborúk során többször is megnyilvánult, ami eredményeképpen megjelentek a római pareorítanus testvérségekben is. Olyan sikeresen asszimilálódtak, hogy köreikből még uralkodók is kiváltak, mint például Diokleciánusz és Jusztiniánusz.⁸

Krisztus után a 3. században Róma óriási gazdasági, politikai és katonai válság elé nézett, ami hatására meggyengült a belső hierarchia és elkezdődtek a majd 125 évig tartó belpolitikai harcok a császári címért. Következésképpen „Marcus Aureliusztól Nagy Konstantinig eltelt 125 év során 47 császárt „fogyasztott” a birodalom, átlagos uralkodási idejük nem érte el a 3 évet”.⁹ A „nagy káosz” után a térséget először Diokleciánusznak sikerült stabilizálnia. A császár rájött, hogy Róma túlnötte magát és nagyfokú decentralizációra van szükség ahhoz, hogy a belső rend helyreállhasson. Következésképpen a birodalmat Nyugat és Kelet Római birodalomra osztotta. Ebből adódóan az egész Balkán, mint földrajzi térség Kelet római fennhatóság alá tartozott. Ennek a megfontolt döntésnek volt nagyrészt köszönhető, hogy Kelet Róma egészen az Oszmán Török hódításokig fennmaradt.

KÖVETKEZTETÉSEK

A Nyugat-Balkánon már ősidők óta éltek emberek, amiket a boszniai ásatások során felfedezett boszniai piramisokon keresztül sikerült bizonyítani. A piramisok léte a Balkánon sokként érte a mai tudós társadalmat és általuk egyben új dimenziók nyíltak meg a Nyugat-Balkán történelmének kutatásában. Azonban azt, hogy pontosan kik voltak és, hogy honnan eredtek az ott élő őslakosok és piramisépítők, elegendő adatok hiánya végett, még a mai napig sem sikerült letisztázniuk a szakembereknek. Egy azonban biztos, hogy a Nyugat-Balkán már az ősidők óta egy ütközőzónának szá-

⁵ NIEDERHAUSER E.: Kelet-Európa története. (2001), Budapest, -14. old.

⁶ WARRANDER G. & KNAUS V.: Kosovo: the Bradt travel guide (2008), -4. old.

⁷ JELAVICH B.: A Balkán története I. kötet, -16. old.

⁸ About.com, Albánia, http://ancienthistory.about.com/library/bl/bl_albaniaancient.htm (Diokleciánusznak sik)

⁹ KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -15. old.

mított, amit geográfiai elhelyezkedésének köszönhetett, merthogy ez az egyik összekötő kapocs Európa és Ázsia számára.

A már említett földrajzi, helyzetéből adódóan, több népcsoport is áthaladt ezen a területen a történelem folyamán, ami „folyamatosan” kisebb-nagyobb konfliktusokat eredményezett. „Huzamosabb” stabilitást csak a nagyhatalmak tudtak a térség számára biztosítani, mert csak nekik volt meg a megfelelő katonai erő a térség megtartására és biztosítására. Az első ilyen nagyhatalom Róma volt.

AZ ELSŐ SZLÁV TÖRZSEK MEGJELENÉSE

A Római birodalom kettő osztása egy kis időre megállította Róma hanyatlását. Azonban az ötödik század második felére felerősödő népvándorlás ismét veszélybe sodorta a birodalmat, ami végül Nyugat Róma bukását eredményezte. A császárság nyugati szárnya elvesztése igen nehéz helyzetbe hozta Kelet Rómát a Keleti gótokkal szemben. Az akkor hódításnak indult „barbár” törzs az 5. század végére még Illíriát is elfoglalta. Illíria egészen 535-ig volt keleti gót fennhatóság alatt, ugyanis ekkor Jusztiniánusz Konstantinápoly uralkodója ellen-hadjáratot indított és csapatai élére Belizár hadvezért tűzte ki aki 536-ra már Rómát is visszahódította. Sajnos ezek a hódítások csak ideiglenesen hoztak ismét stabilitást a régióba, mivel keleten újból háborúkra került sor. Ennek következtében a császár kénytelen volt átcsoportosítani s kivonni seregeit a Balkánról, ezáltal őrizetlenül hagyta országa nyugati tartományait a barbár törzsek támadásai elől.¹⁰

A hatodik század közepére egyre jellemzőbbé vált a szlávok előrenyomulása a térségbe. Először csak rablóhadjáratokat folytattak a Nyugat Balkánon élő rómaiak ellen, később azonban már területi hódításokat is véghezvittek. Hogy pontosan honnan is jöttek ezek a hódítók, ekkor még „egységes” szláv népcsoportok, arról több elmélet is létezik, azonban legrelevánsabbnak az orosz történelmi forrást tartom, „az úgynevezett Őskrónikát, amely szerint a szlávok a nagy hegyek mögül kerültek elő, ez pedig egyértelműen a Kárpátokat jelentette”.¹¹ Egy másik forrás is alátámasztja ezt az elméletet, ami szerint „a szlávok az 1. és a 2. századi latin és görög írónál tűnik fel, Venedi néven. Ezek a szerzők a Balti-tenger és a Kárpátok közötti területre helyezik őket.”¹² A történészek két kiemelkedően fontos indokot említenek a szláv területi hódításokra, ezek pedig nem mások, mint a túlnépesedés problémája és az avarok területi hódításai elő való menekülés. Borsanyi András PhD dolgozatában az utóbbi indokot tartotta a legvalószínűbbnek.¹³

Az első szláv hódítókról nagyon kevés maradt fenn a történelem folyamán, ami az írástudatlanságuknak, állami szervezetlenségüknek és a térség destabilizációjának volt tulajdonítható. Azonban konstantinápolyi történészek fennmaradt jegyzeteiből biztosan tudjuk, hogy hódításaik során, már Krisztus után 626-ban egészen Konstantinápolyig jutottak el, ahol végül a kelet-római csapatoktól vereséget szenvedtek. Ezáltal sikerült megállítani a szláv népcsoport térhódításait, minek következményeképpen végül a Nyugat Balkánon telepedtek le.¹⁴

Ezeknek a törzseknek nem volt központi szervezeti egységük, hanem kis közösségekben, törzsekben éltek. Ezzel az életmóddal egy új közösségi formát hoztak Európába, mégpedig a faluközösségeket.¹⁵ A közösségek egymástól függetlenül működtek, de ugyanakkor kapcsolatban álltak egymással. Ez a kapcsolat tettel lehetővé a különböző törzsek és népek támadásainak ellenállását. Bizánci forrásokból tudjuk, hogy a faluközösségi kapcsolatoknak és a térséget érintő erős destabilizációs folyamatoknak köszönhetően a 7. századra már törzsszövetségek is kialakultak a szlávok közt.¹⁶ Az ekkor még egységesnek tekinthető népcsoport a század végére, már az egész Balkán-félszigetet az ellenőrzése alatt tartott.

¹⁰ OSTROGORSKY G.: A Bizánci állam története. (2003), Budapest, -70-90. old.

¹¹ NIEDERHAUSER E.: Kelet-Európa története. (2001), Budapest, -17. old.

¹² KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -178. old.

¹³ BORSÁNYI A.: Montenegró függetlenné válás útján. (2003), Budapest, -7. old.

¹⁴ BORSÁNYI A.: Montenegró függetlenné válás útján. (2003), Budapest, -7. old.

¹⁵ JELAVICH B.: A Balkán története I. kötet, -21. old

¹⁶ KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -179. old.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

ÚJFALUSI Tamás

A nagy területnek és a nehéz hegyes-völgyes terepnek köszönhetően ezek a törzsek nagy nehézségek árán tudták csak tartani egymással a kapcsolatot, ami végül az „egységesség” szétválásának volt a legfőbb befolyásoló tényezője. Ennek következtében a mai Albánia, Görögország és Órománia területein élő őslakosság sikeresen magába olvasztotta a betelepített szláv törzseket. Ugyanakkor a maradék térséget az Adriai-tenger és a Fekete-tenger közt sikerült benépesíteniük és a már ott élő népekre nyelvüket rákényszeríteniük.¹⁷ Sajnálatos módon ez csak a kezdet volt az egykori „egységes” népcsoport „felaprításának”.

KÖVETKEZTETÉSEK

Róma gazdasági hanyatlásával, a Nyugat Balkán, mint térség is kevesebb figyelmet és katonai erőt kapott a birodalomtól, ezáltal könnyebben sebezhetővé vált a környező vándorló törzsek számára. A történelem kegyetlen „tréfájának” tudható az a tény is, hogy Róma gazdasági hanyatlása, majdnem egy időben kezdődött el az első nagy népvándorlásokkal, ami végül a vesztéhez vezetett.

A szlávok először a térségbe a 6. században jelentek meg. Az akkor igen gyengén őrzött Római területeket, relatív kevés idő alatt meghódították és fennhatóságuk alá helyezték. Azonban a régióban élő népek sokszínűsége és nagy lélekszáma már kezdetek óta nagy hatással volt az új „uralkodó” népcsoportra. A Balkán földrajzi adottságainak köszönhetően a szlávok, közösségeik közt igen nehezen tudták a kapcsolatokat fenntartani, ami katonai szempontból gyengévé tette őket a nagyobb támadások ellen, valamint a meghódított lakosságnak szignifikánsabb hatása lett az új hódítókra.

Ezeknek a tényeknek a fényében bátran megállapíthatjuk, hogy a valamikor egységes szlávok fizikai okokból kifolyólag, nem voltak képesek megőrizni egységes identitásukat, hiszen már csak két falu között is óriási földrajzi korlátok keletkeztek a kapcsolatteremtés terén, ami által jobban rá voltak utalva a már ott élő lakosságra. Az egymásra való utalás révén új társadalmi normák, „szlengek” és emberi értékek alakultak ki, amik az új identitások kialakulásának voltak az alapkövei.

A BOLGÁROK HATÁSA A TÉRSÉGRE ÉS AZ OTT ÉLŐ SZLÁVOKRA

A bolgárok időszámításunkban a 7. században törtek be a régióba. „679-ben Aszparuh vezetésével átkeltek a Dunán, és uralmuk alá hajtották a Dunától délre élő szláv nemzetiségeket.”¹⁸ A bolgárok voltak az elsők, akik Konstantinápoly után egy egységes államot alapítottak a térségben, fővárosuk Pliszka volt.

Történészek szerint a bolgár, egy ogur etnikumú, török nyelven beszélő s nagyon harcias kis népcsoport volt. Mivel létszámuk számottevően kisebb volt a szlávokénál, meglehetősen gyorsan beleolvadtak a leigázott népbe és átvették nyelvüket, más-szóval elszlávosodtak.

Ezeknek a területek a meghódítását követően többször háborúztak, de ugyanakkor egyezményeket és szerződéseket is kötöttek Konstantinápolyval. Szomszédos kapcsolatuk révén igen nagy evolúciós és civilizációs hatást gyakoroltak egymásra. Az egyik ilyen hatás a bolgárok kereszténység felvétele volt, ami Borisz kán nevéhez fűződik. Borisz kán 864-ben a császárvárosban keresztelkedett meg, s ezzel egyidejűleg vallásilag a konstantinápolyi pátriárkatushoz csatlakoztak. Ezáltal a kán tudatlanul, de megalkotta a délszláv népek egyik evolúciós mérföldkövét, mert ettől a pillanattól fogva nemcsak a bolgárok de a fennhatóságuk alatt élő szlávok is csatlakoztak a vallási közösséghez.¹⁹ A bolgár királyság nemsokára Péter cár vezetésével cársággá duzzadta ki magát, amit a bizánciaknak, 972-re sikerült felszámolniuk.

Ezzel egyidejűleg a 7. és a 8. században a bolgárok hódítása alatt élő szlávoktól vagy későbbiekben Szerbektől nyugatra a Száva és a tengerpart közti régióban letelepedett úgymond „szabad” szlávokból alakultak ki később a horvátok.

¹⁷ BORSÁNYI A.: Montenegró függetlenné válás útján. (2003), Budapest, -7. old.

¹⁸ NIEDERHAUSER E.: Kelet-Európa története. (2001), Budapest, -23. old.

¹⁹ KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -179. old.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2012.

5. évfolyam 1-2. szám

ÚJFALUSI Tamás

Mivel ők a Frank birodalommal voltak szomszédságba, ezért a latin nyelvű keresztény egyházhoz csatlakoztak.²⁰ Ez a történelem során meghatározó tényezővé vált az "egységes" szláv népcsoport egymással való agresszív magatartásának kialakításában. Először a 9. században Trpimir uralkodó nevezte magát és dinasztiáját dux Croatorumnak, valamint az ő nevéhez fűződik a horvát államiasodás kezdete is. Az első nagy jelentőséggel bíró mérföldkő az államalakításban "Horvátország Tomiszláv 925-ös koronázása" volt.²¹

A horvát államiaskodással majdnem megegyező időben, a 9. században a nyugat Balkánon élő szláv törzsek zsupánokat alakítottak ki, melyek élén a zsupánok álltak. A 10. században a Drína és a Lim folyó közt összeolvadt zsupánok kialakították a szerb állam csíráját Raskát. Azonban a bizánci és a bolgár szomszédok hatására ők is felvették a kereszténységet és a konstantinápolyi pátriárka joghatósága alá tartoztak.²²

KÖVETKEZTETÉSEK

Róma legyőzése után, a szlávok csak kis ideig tartották fennhatóságuk alatt a Nyugat Balkánt. Szervezetlenségüknek köszönhetően, a 7. században megjelent bolgár törzsek sikeresen leigázták a szláv faluközösségeket. Az új uralkodó nép, kis létszámának köszönhetően, nem tudta, nyelvüket rákényszeríteni a tőle jóval nagyobb szláv és más népcsoportokra, hanem pont ellenkezőleg ők maguk voltak, akik elszlávosodtak. Az új bolgár uralkodóknak sikerült ismét összekovácsolni a térséget. A legjelentősebb evolúciós és civilizációs hatást azonban azáltal hozták meg, hogy felvették a Bizánci kereszténységet, ami által az általuk fennhatóság alatt élő népeknek is kötelező volt ezt megtenni. A kereszténység felvételével, a tőlük nyugatra élő még "szabad" szlávok, azaz a horvátok is rájöttek, hogy nekik is fel kell venni a keresztény hitet, mert ez a hit dominált a régióba és az egységes hit által szorosabb kapcsolatokat lehet kiépíteni a környező népekkel. Mivel hozzájuk Róma és a Frank birodalom közelebb állt, mint Bizánc, Rómához csatlakoztak. Sajnálatos módon akkoriban, még nem lehetett tudni, hogy a kereszténység ketté fog szakadni és ez a kötődés a két különböző egyházhoz (szerb és horvát oldalról) egy komoly és életveszélyes kérdéssé fog átalakulni.

A HONFOGLALÓ MAGYAROK ÉS A SZLÁVOK TALÁLKOZÁSA

A hagyomány szerint a honfoglaló magyaroknak hét törzsük volt, amihez csatlakozott még három török eredetű kabar törzs. Feltehetően a besenyő támadások révén hagyták el őshazájukat Etelközt, ami egyes tézisek szerint a mai dél-országi síkságokon helyezkedik el, és indították meg az új hon elfoglalását a Kárpát-medence térségében.²³

A honfoglaló magyarság feltehetően 150-400 ezer fővel a 10. század elején tört be új hazája területeire. Abban az időben az ott élő törzsekre, népcsoportokra, fejedelemségekre és királyságokra a nagyfokú politikai szervezetlenség volt a jellemző. A lakosság nagy része szláv nyelvű, bolgár, szlavón, szlovén-karantán, fehér horvát stb. volt.²⁴

A régió instabilitásának, a benne élő népek különböző harcmódorának és a magyarok lovas-íjász harci taktikájának köszönhetően relatív kis idő elteltével nagy területeket voltak képesek ellenőrzésük alatt tartani. Legelőször a térség keleti síkságait szállták meg, majd délen fokozatosan eljutottak a Száváig míg északon a Bécsi erődig. A hódításaik eredményeképpen a Kárpát-medencét teljes egészében elfoglalták, aminek következményeképpen a bennük élő lakosság egy része a környező hegyvidékeken talált menedéket.²⁵

Köszönhetően az akkoriban nagynak számító létszámuk miatt, a magyarok, nem olvadtak be a környező szláv népekbe, azonban, hogy fennmaradhassanak a történelem folyamán rájöttek, hogy egy stabil államrendszert kell kialakíta-

²⁰ KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -180. old.

²¹ Európa ezer éve: a középkor I. (2004), Budapest, szerk. KLANICZAY G.

²² KUTAS L.: A középkor története. (2000), Budapest, -180. old.

²³ NIEDERHAUSER E.: Kelet-Európa története. (2001), Budapest, -31. old.

²⁴ Magyarok a világban Kárpát-medence. (2000), Budapest, főszerk. Bihari Zoltán. -4. old.

²⁵ NIEDERHAUSER E.: Kelet-Európa története. (2001), Budapest, -32. old.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

ÚJFALUSI Tamás

Budapest, 2012.
5. évfolyam 1-2. szám

niuk és a környező népek vallását kell felvenniük. A honfoglalás után körülbelül száz év elteltével Géza fia Vajk felveszi a római kereszténységet valamint ezzel együtt az István nevet. 1001-ben királlyá koronázzák és ezáltal ő lett az első magyar király.²⁶ A kereszténység felvételével Magyarország Európához való kötődése is megalakult.

VÉGKÖVETKEZTETÉS

A bolgár uralmat a Nyugat Balkánon sikerült a Kárpát-medencébe betörő magyaroknak megtörni. Azáltal, hogy a magyarság igen nagy számban megjelent a térségben és Európa számára addig még nem ismeret harci technikát, a lovassági technikát alkalmazta, komoly előnyre tudott szert tenni és kis idő alatt, nagy területeket tudott elfoglalni. A területi hódításai főleg a Kárpát-medencére koncentráálódtak, aminek következményeképpen komoly hatást gyakorolva az ott élő szlávokra, germánokra és bolgárookra. Nagy létszámuknak, gyors államalakításuknak valamint a kereszténysége felvételének köszönhetően, sikerült elérniük, hogy ne olvadjanak be a körülvevő szlávokba és meghatározó szereplői legyenek a régióknak.

Azáltal, hogy sikeresen meghódították a Kárpát-medencét, és pozíciójukat fent tudták tartani, új szomszédokra leltek, akik nem voltak mások, mint a szlávok, bolgárok és germánok. Hamar felfedezték az uralkodók, hogy ezek a szomszédos államok, nemcsak mint ellenséget jelentenek az új országnak, hanem egyben potenciális kereskedelmi és hadi szövetségest is. Az utóbbi tényezők még a mai napig fennállnak, és az helyett, hogy hanyatlóban lennének, köszönhetően a globalizációnak és az egymásra való ráutaltságnak egyre inkább felerősödtek.

Kulcsszavak: délszláv, Balkán, szerb, horvát, illírek, szláv indentitás

HIVATKOZOTT IRODALOM:

1. About.com, Albánia. Elérhető online: http://ancienthistory.about.com/library/bl/bl_albaniaancient.htm (Diokleciánusznak)
2. BERTÉNYI I., DIÓSZEGI I., HORVÁTH J., SZABÓ P., és KALMÁR J.. (1993): Királyok könyve. - Békéscsaba: Officina Nova kiadó, - ISBN 963 8185 54 6
3. BORSÁNYI A.. (2003): Montenegró függetlenné válás útján. –Bp.: ZMNE PhD dolgozat
4. Bosnianpyramid. Elérhető online: http://www.bosnianpyramid.com/Excavations_files/BosnianPyramidOfSun.html
5. Európa ezer éve: a középkor I. (2004), Budapest, Osiris kiadó, szerk. KLANICZAY Gábor, - ISBN 963 389 585 5
6. WARRANDER G. & KNAUS V.. (2008): Kosovo: the Bradt travel guide. Amazon kiadó, - ISBN-10: 184 162 19 94
7. JELAVICH B.. (1996): A Balkán története I. -Bp.: Osiris kiadó, -ISBN 963 379 120 0
8. KOCSIS K.. (1993):Az etnikai konfliktusok történet-földrajzi háttere a volt Jugoszlávia területén. -Bp, kiadta a teleki alapítvány, -ISBN 963 042 85 55
9. KUTAS L.. (2000): A középkor története. –Bp.:Pannonica kiadó, - ISBN 963 9252 04 2
10. Magyarok a világban Kárpát-medence. (2000): -Bp.: főszerk. BIHARI Zoltán. Ceba kiadó, -ISBN 963 9089 84 2
11. NIEDERHAUSER E. (2001): Kelet Európa története. –Bp.: História kiadó, -ISBN 963 8312 71 8
12. OSTROGORSKY G. (2003): A Bizánci állam története. –Bp.: Osiris kiadó,-ISBN 978 963 389 38 38

²⁶ BERTÉNYI I., DIÓSZEGI I., HORVÁTH J., SZABÓ P., és KALMÁR J.. Királyok könyve. (1993), Békéscsaba, -9. old.